



Vítejte u druhého vydání Občasníku Prahou jinak v roce 2026. V tomto krátkém periodiku distribuovaném zájemcům bezplatně přinášíme tipy na pražské výlety a zajímavosti, stejně jako historické střípky i pozvání na zajímavé akce. Občasník má hned několik pravidelných i méně pravidelných rubrik – stavba měsíce, výročí měsíce, architekt měsíce, tip na výlet či příběh měsíce. Jakoukoliv zpětnou vazbu pak rádi přivítáme na prahoujinak@email.cz. Zároveň neváhejte měsíčník šířit komukoliv, koho by téma Prahy, jejích příběhů, staveb a krás mohlo zajímat. Tématem tohoto čísla je vzhledem ke zlepšujícímu se počasí, které brzy začne vybízet k procházkám v přírodě, **pražská zeleň** – od parků, zahrad a sadů až po botanické zahrady.

STAVBA VYDÁNÍ

Dnes to nebude o jedné, ale hned o několika stavbách. Pokud se totiž budeme zabývat pražskou zelení a lákat do parků a sadů, nemůžeme vynechat **Petřín**. A právě na jeho vrcholu se nachází hned několik pozoruhodných staveb, které zaslouží pozornost. Tou nejznámější je samozřejmě Petřínská rozhledna, o které toho už bylo napsáno mnoho, proto se dnes zaměříme na stavby v jejím okolí a k samotné rozhledně jen můžeme poznamenat, že pokud se připočítá nadmořská výška (324 m.n.n. + 65 m stavba), tak je **Petřínská rozhledna vyšší než její pařížská předloha** (33 m.n.m. + 324 m stavba). Tou nejstarší stavbou na Petříně je bezpochyby **Kostel sv. Vavřince**, neboť v románské podobě byl postaven již ve 12. století. Dnešní podobu však dostal v letech 1740-1742, nejspíš podle plánů barokního mistra Kiliána Ignáce Dientzenhofera. V tomto období zažíval Petřín první větší vlnu zájmu a kromě přestavby kostela došlo k realizaci **Křížové cesty** (ta dnešní pochází až z 19. století), vystavení **Kaple Božího hrobu** i blízké kaple **Kalvárie**. Ta o 150 let později doznala výrazných změn, když ji vyzdobil sgrafito od Mikuláše Alše, které můžeme obdivovat dodnes. Druhá vlna nových staveb i zájmu se objevila v roce 1891, kdy kromě rozhledny na Petříně zakotvila **imitace brány Špička**, původně chránící vyšehradskou pevnost. Tato brána v podobě pavilonku sloužila jako pavilon pro prezentaci Klubu českých turistů na Jubilejní výstavě roku 1891. Už v roce 1893 zde bylo otevřeno zrcadlové bludiště, první na našem území.



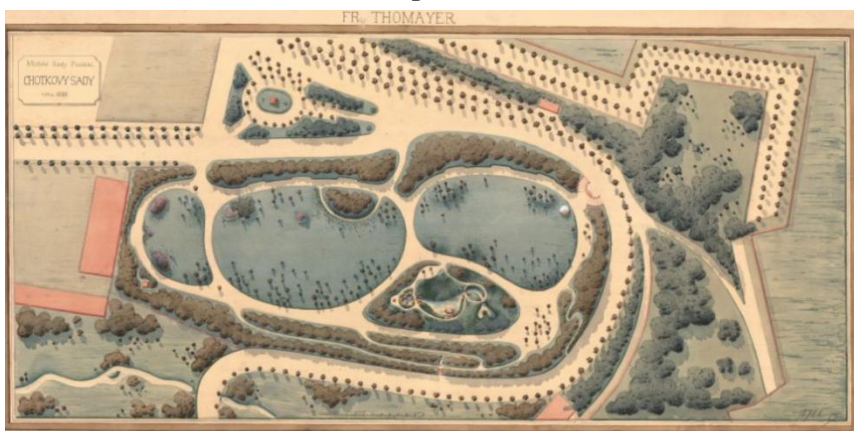
Kaple Kalvárie s Alšovým sgrafitem

VÝROČÍ VYDÁNÍ

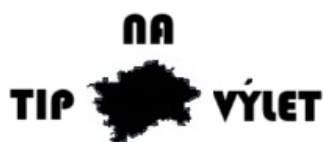
Dne 3. března to bude 170 let od narození zahradního architekta **Františka Thomayera** (1856-1938), který před více než 130 lety ovlivnil podobu dnešní Prahy překvapivě více, než bychom čekali. Bratr lékaře Josefa Thomayera, po kterém je dnes pojmenována nemocnice v Krči, nabyt při svých studiích a studijních cestách po zahraničí tolik zkušeností, že již ve svých 28 letech se v roce 1884 stal hlavním



pražským zahradníkem s možností upravovat a tvořit podobu pražských veřejných prostranství a parkových úprav. A byla to doba, která jeho úkolu výrazně svědčila, nedlouho předtím totiž po staletích padla většina pražských hradeb, a uvolnil se tak dostatek prostoru. Navíc s rozšiřujícím se městem, počtem obyvatel i změnami v trávení volného času bylo potřeba nabídnout kvalitní parková prostranství pro veřejnost. Za 10 let činnosti Františka Thomayera pro Prahu tak vzniklo mnoho nových parkových prostorů jako např. **zahrada Nebozízek** na Petříně, **Chotkovy sady** u Pražského hradu nebo **Letenské sady**, mnoho míst byla parkově upraveno jako např. **Karlovo náměstí** a některé stávající parky rozšířeny – zde šlo např. o Velký park, ze kterého se staly pozdější **Vrchlického sady** u Hlavního nádraží nebo Malý park, ze kterého se staly **Čelakovského sady** u Národního muzea. Samostatnou zmínku zaslouží také dnešní libeňské **Thomayerovy sady**, kde kromě jejich honorifikačního pojmenování nalezneme i drobnou připomínku Františka Thomayera v podobě kamene s jeho jménem. Po roce 1894 se Thomayer stáhl do ústraní a v Říčanech si vybudoval sídlo i školku stromů, nadále působil na volné noze a bral zakázky na úpravu zámků a dalších objektů mimo Prahu. Do Prahy se přece ještě vrátil a vytvořil možná nejmonumentálnější dílo, pro podnikatele Jirásků zkomponoval zahradu ve stylu botanické zahrady včetně jezírka, cizokrajných dřevin a skalek. Tato **botanická zahrada v Malešicích**, kde dnes působí botanická škola, se dá navštívit bezplatně od dubna do října každý den mezi 9:00 a 18:00.



Chotkovy sady mají i po 140 letech Thomayerovu kompozici



Na Petřín jsme Vás už pozvali v rámci předchozího příspěvku, při tématu parků však stojí za povšimnutí i jejich rozdělení do dvou základních kategorií. **Parky celopražského významu** spadají do I. kategorie a jsou spravovány přímo Magistrátem hl. města Prahy. Mezi tyto nejvýznamnější parky Prahy patří kromě Petřína také Královská obora Stromovka, park na Vítkově, Letenské sady a Obora Hvězda. Všechny ostatní parky patří do kategorií II. – IV. a jsou spravovány příslušnými městskými částmi. Do rozdělení pak ještě vstupují celorepublikové kategorie ochrany – národní park do Prahy žádný nezasahuje, CHKO však v podobě Českého krasu ano. Nižší stupeň ochrany pak tvoří **Přírodní parky**, kterých je v Praze celkem 12, a maloplošná zvláště chráněná území, kterých je celkem 93, z toho **8 národních přírodních památek, 16 přírodních rezervací a 69 přírodních památek**. Jak vidíte, je skutečně z čeho vybírat, dosavadní výčet však nelze považovat čistě za tip na výlet, proto se níže pokusíme doporučit alespoň několik míst a tras.



Jako pomocník může sloužit Klub českých turistů, který při svém značení samozřejmě nevynechal ani Prahu, dvě nejdelší ucelené trasy v Praze jsou pak vynikajícím tipem na celodenní pražský výlet – jde o červenou **okružní 19 km dlouhou trasu Šárkou** (trasa 0043) a modrou jednosměrnou **15 km dlouhou trasu z Kobylis do Malešic** (trasa 1105). Dají se však najít příklady klidných míst i v centru a širším centru Prahy, v rámci soutěže jsme dostali tip na Vojanovy sady nebo Zahradu Ztracenka. Tu ostatně můžeme zahrnout do procházky po parcích a zahradách Nového Města, kterou sdílíme na odkazu níže. Kromě toho si pak dovoluujeme nabídnout i procházku po žižkovských parcích, sadech a zahradách.



Novoměstské zahrady, 4-5 km

Zahrnuje Botanickou zahradu, Kateřinskou zahradu, Albertovské svahy, Ztracenu, Bastion U Božích Muk, barokní hradbu nad Folimankou, Folimanku a Havlíčkovy sady.

<https://mapy.com/s/resodumuta>



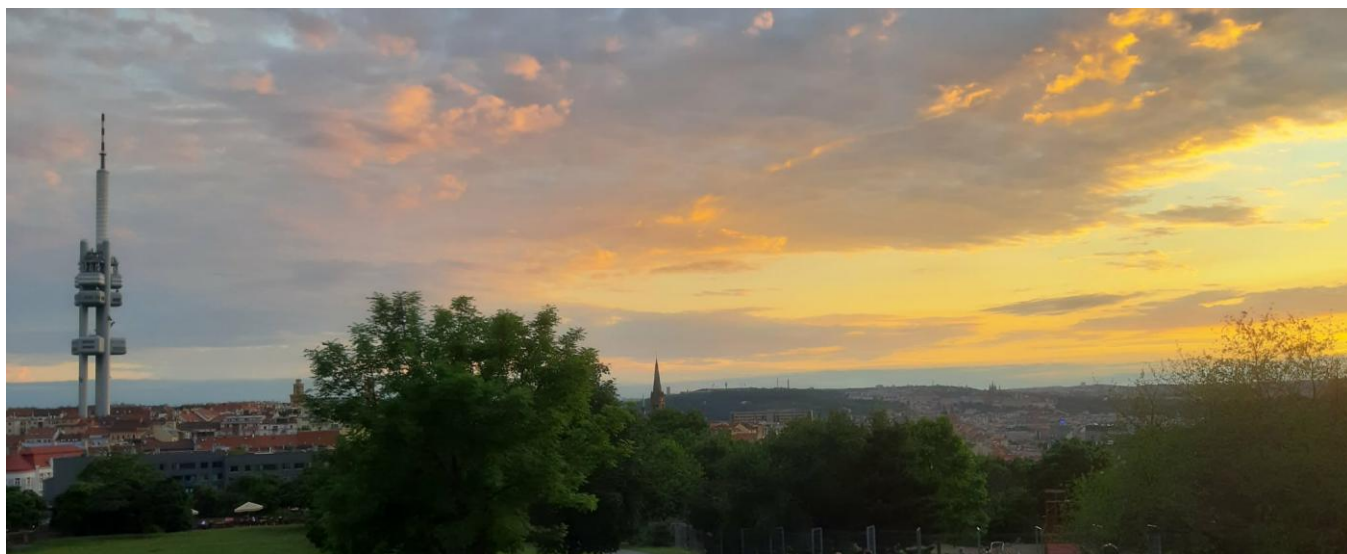
Park Ztracenka



Vinohradské a žižkovské zahrady, 9 km (lze libovolně krátit)

Zahrnuje Havlíčkovy sady, Bezručovy sady, sady bratří Čapků, Sady Svatopluka Čecha Riegrovy sady, „žižkovskou Highline“, park Vítkov, park Pražáčka, park Židovské pece, park Červená skála a park Parukářka (vrch sv. Kříže)

<https://mapy.com/s/hebekoduba>



Park Parukářka (vrch sv. Kříže) nabízí jeden z nejlepších výhledů v Praze



KULTURNÍ TIPY



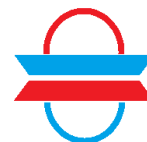
Skleněný palác v Dejvicích, který je sám o sobě zajímavou architektonickou památkou, vystavuje do 15. 3. ve výloze **nejlepší architektonické práce studentů fakulty architektury ČVUT**. Pokud tak chcete vidět moderní přístupy k současné architektuře, zavítejte na **náměstí Svobody 728/1**.

V Centru městského plánování a architektury **CAMP** můžete až do 17. 5. navštívit novou výstavu nazvanou **DEVADE**, která se věnuje opomíjenému tématu architektury devadesátých let. Ta se pohybovala na velmi široké paletě stylů i přístupů k architektuře, kdy se po letech nesvobody zcela otevřely nové možnosti. Detaily naleznete [zde](#).

Novou výstavu nabízí **Winternitzova vila** na Smíchově. K dispozici je další téma prezentované popularizátorem moderní architektury Adamem Štěchem, tentokrát zaměřené na japonskou architekturu ovlivněnou evropským modernismem - **Na rozcestí: 8 domů rané japonské moderny 1924-1942**. Detaily naleznete na [webu Winternitzovy vily](#), kterou rozhodně doporučujeme k navštívení.

Už podruhé vystavuje prezident republiky v **Rožmberském paláci na Pražském hradě** dary od státníků a delegací, které ve svém úřadě obdržel. Zajímavé nahlédnutí do diplomatického protokolu i kultury jiných států pod názvem **Dary pro prezidenta z daleka i blízka II.** je přístupné bezplatně po celý zbytek roku 2026.

NA PROCHÁZKY



V dalším období se s Vámi rád uvidím na kterékoliv procházce, kterou jako průvodce povedu, ať již pro Prahu neznámou nebo pro Prahou jinak. Praha neznámá se zaměřuje na části Prahy, které zpravidla není možné navštívit s průvodcem, Prahou jinak naopak na známá místa, na která se vydáme a snažíme se na ně koukat novým pohledem okořeněným málo známými fakty.

Vstupenky na procházky Prahou jinak (PJ) můžete zakoupit na portálu [slevomat.cz](#), vstupenky na procházky Prahy neznámé (PN) přes webové stránky [prahaneznama.cz](#).

15. 2. 2025 13:00 – [Břevnov vilový a historický](#) (PN)

15. 2. 2025 16:00 – [Anthropoid – po stopách Gabčíka a Kubiše](#) (PN)

21. 2. 2026 15:00 – [Architektura ve službách diplomacie](#) (PJ)

21. 2. 2026 18:30 – [Večerním Vyšehradem jinak](#) (PJ)

1. 3. 2026 13:00 – [Strašnice vilové a historické](#) (PN)

1. 3. 2026 16:00 – [Volitelná procházka](#) (PJ)



8. 3. 2026 15:00 – [Břevnov 2: Poutní cestou ke smíření](#) (PN)

15. 3. 2026 13:45 – [Vilová čtvrť Baterie a okolí](#) (PN)

15. 3. 2026 16:30 – [Poznávací klus](#) (PJ)

21. 3. 2026 15:30 – [Architektura ve službách diplomacie](#) (PJ)

22. 3. 2026 16:00 – [Jak bydlili architekti](#) (PJ)



Kromě komentovaných procházek pak Prahou jinak vyvinula ve spolupráci s technologickou společností Aharta **online průvodce**, který je k dispozici i bez instalace jakékoliv aplikace. Výhodou tak je, že naskanujete QR kód a sami si projdete trasu podle svého tempa se zastávkami. V nabídce jsou dvě trasy – jedna je identická s komentovanou procházkou Jak bydlili architekti (**Vlastní vily architektů**), druhá je unikátní a vede po centru Prahy (**Centrem Prahy jinak**). Trasy je možné koupit v balíčku nebo samostatně na slevomat.cz.

SOUTĚŽ



Soutěžní otázka se tentokrát týká sochařství, neboť si v příštím čísle připomeneme výraznou sochařskou osobnost a pozveme na procházku po slavných pražských sochách a pomnících. **Napište tedy, který pražský pomník nebo socha je Vaše oblíbená, a z jakého důvodu.** Z odpovědí bude opět vybrán výherce, který obdrží vstup na libovolnou procházku zdarma. Své odpovědi zasílejte do 10. 3. 2026 na e-mailovou adresu prahoujinak@email.cz a do předmětu pište slovo Soutěž.

Výherkyní minulé soutěžní otázky se stala paní Martina Lisá.

Další podrobnosti o činnosti Prahou jinak naleznete na facebooku, instagramu i slevomat.cz, pod ikonkami naleznete proklikávací odkazy.

